

Príkaz NASES Protikorupčný program NASES

Číslo dokumentu:	12/2022
Vydanie číslo:	1
Dátum účinnosti:	1.11.2022
Dokument ruší:	-
Oboznámenie:	Všetci zamestnanci NASES

Schválené	
Meno, funkcia	Podpis, dátum
Ing. Pavel Karel generálny riaditeľ	25.10.2022

UPOZORNENIE:

Dokument je duševným vlastníctvom NASES a je prístupný aj tretím stranám na stránke MIRRI SR a na stránke NASES.

Vydanie č.: 1	Dátum účinnosti: 1.11.2022
Číslo strany / počet strán celkom: 1 / 12	
Počet príloh: -	

Gestor				
Meno	Útvar	Tel.	Dátum	Podpis
Mgr. Ivana Sýkorová	Vnútornej audit	-	24.10.2022	

Odporučil na schválenie			
Meno	Útvar/funkcie	Dátum	Podpis
JUDr. Filip Švantner	Právne a legislatíva/právnik	24.10.2022	
Jana Gálová	Sekcia ekonomiky a vnútornej prevádzky/riaditeľ	24.10.2022	

Účel a použiteľnosť dokumentu
<p>Účelom dokumentu je vytvoriť plán pre zavedenie protikorupčných riadiacich činností s cieľom posilňovania a presadzovania protikorupčnej kultúry v NASES.</p> <p>Dokument je záväzný pre všetkých zamestnancov NASES a slúži aj ako prostriedok komunikácie o prijatí záväzku protikorupčnej kultúry navonok NASES.</p>

Denník zmien

Číslo zmeny	Dátum účinnosti	Dôvod	Zmeny na stranách	Vykonal

Obsah

Účel a použiteľnosť dokumentu	2
Denník zmien.....	3
1. Všeobecné ustanovenia	5
1.1 Skratky	5
1.2 Definície	5
1.3 Súvisiace dokumenty	7
1.4 Všeobecne	7
1.5 Základné právne predpisy relevantné z hľadiska korupcie a možných korupčných rizík	7
2. Faktory plývajúce na realizáciu PKP NASES	9
2.1 Faktory s priaznivým vplyvom	9
2.2 Faktory s nepriaznivým vplyvom	9
2.3 Faktory, ktoré sú príležitosťami.....	9
2.4 Faktory, ktoré sú ohrozeniami.....	9
3. Ciele a opatrenia	10
4. Monitorovanie, hodnotenie a aktualizácia PKP NASES	12

1. Všeobecné ustanovenia

1.1 Skratky

EK	Európska komisia
GR	Generálny riaditeľ NASES
MIRRI SR	Ministerstvom investícií, regionálneho rozvoja a informatizácie Slovenskej republiky
NASES	Národná agentúra pre sieťové a elektronické služby
PKP NASES	Protikorupčný program NASES
TZ	Trestný zákon

1.2 Definície

Integrita - vlastnosť osoby, ktorá sa dôsledne prejavuje v čestnom, poctivom, nestrannom a dôveryhodnom konaní v súlade so všeobecne uznávanými hodnotami, etickými zásadami, normami a pravidlami. Miera integrity jednotlivca, orgánu verejnej moci i celého systému inštitúcií sa hodnotí podľa vonkajších prejavov a konania v súlade s deklarovanými hodnotami a zásadami. V tomto zmysle je medzi integritou a tendenciou ku korupcii nepriamoúmerný vzťah. Treba zdôrazniť, že pojem „integrita“ nie je totožný s pojmom „bezúhonnosť“, ktorá sa podľa príslušných právnych predpisov SR preukazuje výpisom/odpisom z registra trestov.

Korupcia - zneužitie moci alebo postavenia vo vlastný prospech alebo v prospech iných osôb.¹ Podobne aj Európska komisia (ďalej len „EK“) v súvislosti Európskymi štrukturálnymi a investičnými fondmi používa všeobecné vymedzenie pojmu korupcia, ktorú chápe ako „zneužitie (verejného) postavenia na osobný prospech“.² Zdôrazňuje, že korupčnými platbami či transakciami sa napomáha mnohým ďalším druhom podvodov, ako sú napríklad falošné fakturácie, fiktívne výdavky alebo neplnenie zmluvných špecifikácií.

Aj keď v čase vypracovania tohto dokumentu samotný pojem korupcia nie je ako pojem v slovenských právnych predpisoch osobitne vymedzený, v Trestnom zákone (ďalej len „TZ“)³ sa v § 328 až § 336d TZ uvádzajú druhy konania súvisiaceho s korupciou či úplatkárstvom. Termín korupcia má preto v tomto dokumente generický význam, ktorý zahŕňa nielen všetky uvedené druhy konania, ale aj akékoľvek konanie poškodzujúce verejný záujem. Zahŕňa takisto zneužívanie moci, právomoci, vplyvu či postavenia, navádzanie na takéto zneužitie, klientelizmus, rodinkárstvo, protekcionárstvo, vydieranie,⁴ konflikt záujmov, nezákonný lobing, poskytovanie a prijímanie nenáležitých výhod bez poskytovania protislužby (tzv. prikrmovanie) a spreneveru verejných zdrojov. Zneužitie právomoci verejného činiteľa podľa § 326 TZ je vo svojej podstate takisto korupciou, rovnako ako trestné činy pri verejnom obstarávaní a verejnej dražbe podľa § 266 TZ a machinácie v súvislosti s konkurzným a vyrovnacím konaním podľa § 241 TZ.

V norme ISO 37001⁵ má pojem korupcia generický charakter a vymedzuje sa ako „ponúkanie, sľubovanie, dávanie, prijímanie alebo požadovanie neoprávnenej výhody akejkoľvek hodnoty

¹ Články 15 až 19 Dohovoru Organizácie Spojených národov proti korupcii (434/2006 Z. z.). (https://www.unodc.org/documents/treaties/UNCAC/Publications/Convention/08-50026_E.pdf)

² Dokument EK Posúdenie rizika podvodu a účinné a primerané opatrenia proti podvodom, Európske štrukturálne a investičné fondy – usmernenia pre členské štáty a orgány zapojené do programu, 16.06.2014, Európska komisia, EGESIF 14-0021-00. (https://ec.europa.eu/sfc/sites/sfc2014/files/sfc-files/guidance_fraud_risk_assessment_sk.pdf)

³ Zákon č. 300/2005 Z. z. Trestný zákon.

⁴ Glosár TSI. (<https://www.transparency.org/glossary/term/extortion>)

⁵ STN ISO 37001: 2019 (01 0106), Systémy manažérstva proti korupcii. Požiadavky s usmernením na používanie.

Vydanie č.: 1	Dátum účinnosti: 1.11.2022
Číslo strany / počet strán celkom: 5 / 12	
Počet príloh: -	

(ktorá by mohla byť finančná alebo nefinančná), priamo alebo nepriamo a bez ohľadu na miesto (miesta), v rozpore s platnými právnymi predpismi, ako aj úplatok alebo odmena pre osobu, ktorá koná alebo sa zdráha konať v súvislosti s výkonnosťou plnenia povinností tejto osoby“.

Korupčné riziko⁶ - v užšom zmysle sa pod týmto pojmom rozumie existencia príležitosti, pravdepodobnosti alebo možnosti vzniku korupcie a nákladov spojených s touto korupciou. Zahŕňa aj príčiny alebo podmienky, ktoré uľahčujú vznik situácie priaznivej pre podplácanie, korupciu, korupčné správanie⁷ alebo konanie.

Protikorupčná prevencia („predchádzanie korupcii“, „prevencia korupcie“) - pod týmto pojmom sa rozumejú systematické postupy na:

- a) odhaľovanie a odstraňovanie príčin, príležitostí a podmienok priaznivých pre vznik a existenciu korupcie;
- b) znižovanie a odstraňovanie korupčných rizík;
- c) zníženie pravdepodobnosti alebo možnosti vzniku korupcie;
- d) odrádzanie osôb od páchania trestných činov korupcie;
- e) posilňovanie kultúry etiky, integrity a protikorupčného povedomia.

Protispoločenská činnosť - konanie, ktoré je trestným činom, priestupkom alebo iným správnym deliktom; za inú protispoločenskú činnosť sa považuje aj také konanie, ktoré nie je priestupkom alebo iným správnym deliktom, ale pôsobí nepriaznivo na spoločnosť.⁸

Verejná integrita - dôsledný súlad konania so spoločnými etickými hodnotami, zásadami a normami s cieľom podporovať a uprednostňovať verejný záujem pred súkromnými záujmami vo verejnom sektore.⁹ V kontexte činnosti orgánov verejnej moci sa zároveň chápe ako čestnosť, poctivosť, nezaujatosť, nestrannosť, rešpektovanie dôstojnosti, slušnosť, korektnosť, transparentnosť

a dôveryhodnosť pri vykonávaní úradných povinností a zverených právomocí. Je nesporné, že medzi verejnou integritou a korupciou je nepriamoúmerný vzťah.

Verejný záujem¹⁰ - záujem trvalo a udržateľne zlepšovať v súlade so zásadami právneho štátu a všeobecne uznávanými zásadami etiky a morálky kvalitu života, životných podmienok a blahobytu všetkých občanov alebo väčšine občanov. Verejný záujem ako predmet sústredeného úsilia sa však nechápe ako svojvôľa na úkor ostatných osôb, ale ako oprávnený nárok, pri ktorom sa nezhorší situácia ostatných osôb a dodržia sa jasné a určité kritériá demokracie a právneho štátu.

⁶ Medzi pojмами „korupčné riziko“ a „riziko korupcie“ je rozdiel. „Riziko korupcie“ znamená riziko, ktoré vyplýva z korupcie, resp. podplácania.

⁷ Vratane postoja, reči, pohybov, gest, signálov a ďalších prejavov, o ktorých je možné odôvodnene predpokladať, že osoba dáva najavo svoj úmysel byť účastníkom korupčného vzťahu.

⁸ § 3 písm. c) zákona č. 583/2008 Z. z. o prevencii kriminality a inej protispoločenskej činnosti a o zmene a doplnení niektorých zákonov.

⁹ Odporúčanie Rady OECD o verejnej integrite, OECD 26.1.2017. (<http://www.oecd.org/gov/ethics/recommendation-publicintegrity>); (https://www.bojprotikorupcii.gov.sk/data/files/7024_recommendationsvk-web.PDF)

¹⁰ V čl. 3 ods. 2 ústavného zákona č. 357/2004 Z. Z. o ochrane verejného záujmu pri výkone funkcií verejných funkcionárov je pojem verejný záujem na účely tohto zákona vymedzený ako „záujem, ktorý prináša majetkový prospech alebo iný prospech všetkým občanom alebo väčšine občanov“. V § 2 ods. 2 zákona č. 552/2003 Z. Z. o výkone práce vo verejnom záujme sa pod pojmom verejný záujem rozumie „záujem, ktorý prináša majetkový prospech alebo iný prospech všetkým občanom alebo väčšine občanov. U zamestnancov zamestnávateľa, ktorými sú právnické osoby podľa § 1 ods. 2 písm. c), výkon práce vo verejnom záujme je aj plnenie povinností zamestnancov v záujme týchto právnických osôb podľa Obchodného zákonníka“.

Zvyšovanie povedomia o korupcii - interaktívny komunikačný proces zlepšovania schopnosti vnímať a pochopiť súvislosti korupcie, jej prejavy, spôsoby a následky, ako aj rozvíjania spôsobilostí, zručností, motivácie a postojov potrebných na aktivizáciu protikorupčného správania.

Zamestnanec NASES - každá osoba, ktorá je v pracovnoprávnom vzťahu s NASES.

1.3 Súvisiace dokumenty

1.3.1 Nadradené dokumenty

1.3.1.1 Nadradené interné predpisy

Neuplatňuje sa

1.3.1.2 Nadradené externé dokumenty

- Protikorupčná politika Slovenskej republiky na roky 2019 - 2023
- Protikorupčná politika MIRRI SR

1.3.2 Dokumenty na rovnakej úrovni

1.3.2.1 Interné predpisy na rovnakej úrovni

Neuplatňuje sa

1.3.2.2 Externé dokumenty na rovnakej úrovni

Neuplatňuje sa

1.3.3 Podriadené dokumenty

1.3.3.1 Podriadené interné predpisy

- Smernica NASES o podávaní, preverovaní a evidovaní oznámení o protispoločenskej činnosti

1.3.3.2 Podriadené externé dokumenty

Neuplatňuje sa

1.4 Všeobecne

V nadväznosti na Protikorupčnú politiku Slovenskej republiky na roky 2019 – 2023 schválenú uznesením vlády Slovenskej republiky č. 585/2018 z 12. decembra 2018, protikorupčnú politiku prijatú Ministerstvom investícií, regionálneho rozvoja a informatizácie Slovenskej republiky (ďalej len „MIRRI SR“) a v súlade s požiadavkou uvedenou v čl. 8.5 normy STN ISO 37001:2019 „Systémy manažérstva proti korupcii“, podľa ktorej je MIRRI SR certifikované, vydáva NASES tento protikorupčný program ako nástroj na posilňovanie a presadzovanie protikorupčnej kultúry v NASES.

1.5 Základné právne predpisy relevantné z hľadiska korupcie a možných korupčných rizík

Problematiku korupcie, jej prevencie a represie reflektujú v právnom poriadku Slovenskej republiky najmä tieto právne predpisy:

- Trestný zákon, ktorý upravuje hmotnoprávne ustanovenia týkajúce sa korupcie vo viacerých hlavách osobitnej časti. Tretí diel ôsmej hlavy osobitnej časti TZ s názvom Korupcia upravuje trestné činy prijímania úplatku (§ 328 až 330 TZ), podplácania (§ 332 až 334 TZ), nepriamej korupcie (§ 336 TZ), volebnej korupcie (§ 336a TZ), športovej korupcie (§ 336b TZ), prijatia a poskytnutia nenáležitej výhody (§ 336c a 336d TZ). Vzhľadom na to, že rozhodujúci priestor a hlavné nebezpečenstvo korupcie sa dotýka predovšetkým verejnej správy, druhý diel ôsmej hlavy osobitnej časti Trestného zákona upravuje trestné činy verejných činiteľov a to trestný čin zneužívania právomoci verejného činiteľa (§ 326 TZ), trestný čin ohýbania práva (§ 326a TZ) a trestný čin marenia úlohy verejným činiteľom z nedbanlivosti (§ 327 a § 327a TZ);

- zákon č. 91/2016 Z. z. o trestnej zodpovednosti právnických osôb a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov, ktorý umožňuje trestné stíhanie právnických osôb pre trestné činy korupcie;
- zákon č. 315/2016 Z. z. o registri partnerov verejného sektora a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov, ktorý zavádza register všetkých fyzických a právnických osôb, ktoré nie sú subjektom verejnej správy, avšak prijímajú finančné prostriedky zo štátu;
- zákon č. 54/2019 Z. z. o ochrane oznamovateľov protispoločenskej činnosti a o zmene a doplnení niektorých zákonov, ktorý zefektívňuje ochranu poskytovanú oznamovateľom protispoločenskej činnosti;
- zákon č. 312/2020 Z. z. o výkone rozhodnutia o zaistení majetku a správe zaisteného majetku a o zmene a doplnení niektorých zákonov, ktorého cieľom je efektívne vyhľadávanie, zaisťovanie a odnímanie výnosov z trestnej činnosti a zavedenie jasných a účelných pravidiel pre správu zaisteného majetku a nakladanie s ním.

2. Faktory vplývajúce na realizáciu PKP NASES

2.1 Faktory s priaznivým vplyvom

- prejav vôle bojovať s korupciou,
- podpora vedenia NASES pri vypracovaní a zavedení PKP NASES,
- existencia vnútorného systému preverovania oznámení o protispoločenskej činnosti,
- podpora zavedenia protikorupčného programu zo strany MIRRI SR.

2.2 Faktory s nepriaznivým vplyvom

- nízka dôvera zamestnancov NASES v účinnosť uplatňovania protikorupčných pravidiel v praxi,
- nedostatočné vedomosti o efektívnych postupoch boja proti korupcii a protikorupčnej prevencii zo strany zamestnancov NASES,
- uplatňovanie protikorupčných pravidiel a morálnych zásad je často vnímané ako formálne,
- obavy zamestnancov oznamovať korupciu, resp. iné protispoločenské konanie a s tým súvisiaca nízka pravdepodobnosť odhalenia prípadného korupčného správania.

2.3 Faktory, ktoré sú príležitosťami

- rastúci tlak verejnosti na riešenie problémov spojených s korupciou,
- požiadavka na zavedenie protikorupčného systému zo strany MIRRI SR.

2.4 Faktory, ktoré sú ohrozeniami

- vysoká miera tolerancie drobnej korupcie verejnosti,
- neexistencia jasných pravidiel pre dary,
- riziko neodhalenia účasti vzájomne prepojených spoločností vo verejnom obstarávaní,
- náročnosť protikorupčného systému na personálne zdroje,
- formalizmus pri podpore, rozvíjaní a zdokonaľovaní kultúry integrity,
- nejasné vymedzenie pojmov korupcia, klientelizmus, verejný záujem v právnom poriadku SR.

3. Ciele a opatrenia

Cieľom PKP NASES je zmenšiť priestor pre korupciu v NASES a zvýšiť dôveru v štátnu inštitúciu reálnym plnením prijatých konkrétnych opatrení, prioritne:

Cieľ č. 1	Vytvoriť prostredie, v ktorom sa zdôrazňuje ochrana verejného záujmu a odmieta korupčné konanie
Opatrenie	1.1 Vypracovať dokument Etický kódex zamestnanca NASES 1.2 Aktualizovať internú smernicu NASES o podávaní, preverovaní a evidovaní oznámení o protispoločenskej činnosti
Termín splnenia	1.1 do 15.11.2022 1.2 do 30 dní od účinnosti novely zákona č. 54/2019
Merateľný ukazovateľ	1.1 a 1.2: Opatrenie splnené v stanovenom termíne
Gestor	Odbor Právne a legislatíva
Spolugestor	Odbor miezd a personalistiky, poverený zamestnanec

Cieľ č. 2	Zaviest' systém riadenia korupčných rizík v NASES
Opatrenie	2.1 Vypracovať internú smernicu NASES o riadení korupčných rizík 2.2 Identifikovať možný priestor pre vznik korupčných rizík, vytvoriť katalóg korupčných rizík a navrhnúť opatrenia 2.3 Implementovať navrhnuté opatrenia 2.4 Vyhodnotiť účinnosť a efektívnosť prijatých opatrení 2.5 Pravidelne aktualizovať katalóg korupčných rizík
Termín splnenia	2.1 do 15.11.2022 2.2 do 31.05.2023 2.3 do 31.08.2023 2.4 do 31.12.2023 2.5 priebežne, minimálne jedenkrát ročne do 31.05.
Merateľný ukazovateľ	2.1-2.5: Opatrenie splnené v stanovenom termíne
Gestor	Vnútorý audítor, poverený zamestnanec
Spolugestori	Všetci vedúci zamestnanci NASES

Cieľ č. 3	Zvyšovaním povedomia o korupcii aktivizovať protikorupčné správanie a konanie zamestnancov NASES
Opatrenie	3.1 Vytvoriť systém vzdelávania o prevencii korupcie pre zamestnancov NASES 3.2 Uviesť systém vzdelávania o prevencii korupcii do praxe
Termín splnenia	3.1 do 31.12.2022 3.2 k 01.01.2023
Merateľný ukazovateľ	3.1 a 3.2: Opatrenie splnené v stanovenom termíne

Cieľ č. 3	Zvyšovaním povedomia o korupcii aktivizovať protikorupčné správanie a konanie zamestnancov NASES
Gestor	Odbor miezd a personalistiky, Vnútorý audítor, Odbor správy registratúry a recepcie
Spolugestori	Všetci vedúci zamestnanci NASES

4. Monitorovanie, hodnotenie a aktualizácia PKP NASES

Za monitorovanie dodržiavania PKP NASES ako aj jeho vyhodnotenie je zodpovedné vedenie NASES. Monitorovanie a vyhodnocovanie vykonáva poverený zamestnanec v spolupráci s príslušnými vedúcimi zamestnancami. PKP NASES je vyhodnocovaný jeden krát ročne vždy do 31.05. za uplynulý kalendárny rok, pričom prvý krát bude vyhodnotenie vykonané za obdobie od dátumu účinnosti tohto PKP NASES do 31.12.2022. PKP NASES je aktualizovaný podľa potreby, minimálne však jeden krát ročne v súvislosti s jeho vyhodnotením.